

1 Saps què és una paraula tabú? I un eufemisme?

Una paraula tabú és un mot que evitem dir perquè és malsonant, inadequat o connotat de manera negativa. Els eufemismes són aquelles paraules o expressions suaus, atenuades, que s'usen en comptes d'altres formes considerades tabú.

Relaciona amb fletxes les paraules tabú amb els eufemismes pertinents.

PARAULES TABÚ

presó
vell
morir
cagar
parir
tenir la menstruació
cec
pixar
subnormal
estar embarassada
regla

EUFEMISMES

disminuït psíquic
apagar-se-li la candela
anar a canviar-li l'aigua a les olives
gent de la tercera edat
invident
anar-se'n a fer malves
anar-se'n al clot
fer de cos
donar a llum
tenir la mala setmana
centre penitenciari

2 Fes dues frases curtes amb dues paraules tabú. Després torna a escriure-les, però substituint la paraula tabú per l'eufemisme que consideres oportú.

Frase 1 (tabú): _____

Frase 1 (eufemisme): _____

Frase 2 (tabú): _____

Frase 2 (eufemisme): _____

3 Els tecnicismes són paraules cultes que serveixen també per substituir les paraules tabú. És poc corrent parlar amb tecnicismes, però com els eufemismes, eviten l'ús de les paraules tabú per comptes d'usar certes formes vulgars o comunes.

Relaciona cada mot tabú amb el tecnicisme corresponent i després escriu, com en l'activitat anterior, una frase doble: primer, amb la paraula tabú i després amb el cultisme.

PARAULA TABÚ

morir
assassinat
pixar
cagar
parir
estar embarassada

TECNICISME O CULTISME

miccionar
traspasar
encinta
homicidi
defecar
infantar

Frase 1 (tabú): _____

Frase 1 (tecnicisme): _____

4

Selecciona la paraula intrusa entre els camps semàntics següents.

Les ONG

solidàries / voluntàries / altruistes / compromeses / balafiadores / responsables

Països pobres

misèria / malalties / opulència / fam / pobresa / desnutrició

Sanitat als països pobres

medecines / vacunes / sèrum / balança / injeccions

5

Tria una d'aquestes paraules i fes-ne un dibuix que represente el significat.

SOLIDARITAT / COMPROMÍS / VALORS / RESPONSABLE

- 1 Encara que siga una lletra muda, Camil·la sap que moltes paraules comencen per la lletra h. Ajuda-la a col·locar la h només en les paraules que calga i després trasllada-les al requadre.

___ am | ___ elefant | ___ infantil | ___ àbil | ___ istòria
 ___ insegur | ___ erba | ___ ome | ___ ora | ___ útil | ___ ospital
 ___ alegre | ___ umor | ___ umil | ___ ereu | ___ òliba

Paraules començades per H

- 2 Ara, busca al diccionari o en Internet el significat de les paraules següents:

ham: _____

hereu: _____

honest: _____

- 3 En altres ocasions, la lletra h muda apareix enmig de les paraules. A veure si encertes entremig de quines lletres d'aquests mots cal posar la h intercalada.

E X U M A R

Paraula correcta: _____

S U B A S T A

Paraula correcta: _____

C O E S I Ó

Paraula correcta: _____

- 4 En valencià, la h muda en posició final de paraula es conserva només als cognoms i noms de llocs. Ací tens alguna mostra. Tria'n un parell i digues quin significat tenen amb l'ajuda del diccionari o d'Internet.

Bosch | March | Ifach | Lluch | Blanch | Folch

- _____
- _____

5 Per últim, llig de viva veu les frases següents i classifica en la graella les paraules amb h segons si aquesta lletra és muda o sonora.

- Niko regalarà un hàmbster a la xiqueta sahariana que vindrà aquest estiu al poble.
- Per a Miquel, la música pop és un hobby que compagina amb els concerts l'orquestra filharmònica.
- Aitana es va disfressar de hippy el passat carnestoltes.
- A Camil·la li han regalat un equipatge complet de jugadora d'hoquei sobre herba, tot i que ella li agrada més l'handbol.

Paraules amb h muda	Paraules amb h sonora

1 Amb el futur expressen fets o episodis que encara no han tingut lloc i que esdevindran d'ací un temps.

Escriu en futur les formes verbals i després llig les frases de viva veu.

- Gràcies a les ONG d'ajuda humanitària, els xiquets dels països pobres _____ (TENIR) més oportunitats quan _____ (SER) grans.
- Amb només un euro al dia nosaltres _____ (ACONSEGUIR) que pugem menjar un xiquet pobre de l'Àfrica.
- Si tots col·laborem amb una ONG, hi _____ (HAVER) més diners per a recursos sanitaris i els metges voluntaris en missió humanitària _____ (PODER) curar molts més malalts.

2 Ivan ha investigat sobre les ajudes dels països rics als països pobres. Ajuda'l a completar les frases amb les adverbis de temps següents.

ara | quan | demà | de tant en tant | enguany | a voltes
mai | sempre | alhora | mentrestant | abans | després

- _____ d'anys d'insolidaritat, els països rics van decidir ajudar una mica els països més pobres amb ajudes econòmiques. Els habitants dels països pobres, que necessiten _____ ajudes de tot tipus, esperen que _____ tornen a col·laborar amb ells.
- _____ els envien diners per construir alguna que altra escola, però en moltes ciutats és _____ insuficient.
- _____, molts polítics dels països rics pensen que _____ es col·labora molt més que _____; presumeixen de solidaris i _____ aproven l'enviament d'ajudes insuficients impel·lits per la cobdícia.
- Esperem que les generacions del _____ siguin més solidàries que les actuals i que ajuden aquelles persones més necessitades _____ aquestes ho demanen.

3 A Aitana li agradaria que entre tots aconseguíem un món més just i sense pobresa. Ajuda-la a crear una frase sobre la lluita contra les desigualtats socials amb un adverbi de dubte, una altra amb un adverbi d'afirmació i una última amb un adverbi de negació.

Adverbi de dubte: potser | tal volta | tal vegada | qui sap | per ventura

Frase: _____

Adverbi d'afirmació: sí | prou | també | sens dubte | i tant | de segur | de veres

Frase: _____

Adverbi de negació: no | tampoc | de cap manera

Frase: _____

4 Crea una frase a l'estil de l'exemple amb els complements circumstancials següents de predicat verbal.

CC LLOC (on)

- Ahir van enterrar el seu avi al poble on va nèixer.
- _____

CC TEMPS (quan)

- Vam anar a sopar fora i vam tornar a casa tard.
- _____

CC MANERA (com)

- El talp que Niko va portar al veterinari estava greument ferit.
- _____

CC QUANTITAT (quant)

- En el sopar solidari del barri s'han recaptat quaranta quilos de menjar.
- _____

CC INSTRUMENT (amb què)

- Els aliments i les medicines seran enviades amb avió.
- _____

CC COMPANYIA (amb qui)

- He fet una donació simbòlica a una ONG amb la meua germana.
- _____

CC FINALITAT (per a què)

- L'ajuda humanitària és bàsica per salvar vides innocents.
- _____

CC CAUSA (per què)

- Molts metges operen els pacients debades per solidaritat.
- _____

- 1 Per parelles, busqueu informació per Internet sobre alguna d'aquestes ONG. Expliqueu de viva veu la funció de la ONG seleccionada a partir de les preguntes següents.

UNICEF | Intermón Oxfam | Metges Sense Fronteres | Mans Unides
 Ajuda en Acció | Associació Espanyola Contra en Càncer
 Save the Children | Fundació contra l'Alzheimer
 Caritas | Organització en Favor de les Persones Discapacitades

- a) Quin és el nom de l'ONG? _____
 Què penses que significa? _____
- b) Quina és la d'adreça de la seua pàgina web oficial? _____
 El web té versió en valencià? _____
- c) Què podem trobar a la pàgina web? _____
- d) D'on és l'ONG? _____
 On té la seu? _____
- e) A qui ajuden? _____
- f) Com podem col·laborar amb ells? _____
 Quines modalitats de col·laboració ens ofereixen? _____
 _____
- g) T'agradaria col·laborar amb ells? _____ Per què? _____
 _____

Imagineu que podeu crear la vostra pròpia ONG.

Prepareu una carta per repartir-la entre els veïns en què expliqueu: quina és la finalitat de la vostra tasca humanitària, qui seran els destinataris, quines necessitats tindran, què els enviarem (diners, joguets, medicaments...), etc.

NOM DE LA ONG:	LOGOTIP DE LA ONG:
----------------	--------------------

<p>Benvolgut veí / benvolguda veïna:</p> <p>[Finalitat de la ONG]</p> <p>[Destinataris (descripció de la situació en què es troben, necessitats que tindran)]</p> <p>[Menesters que els enviarem]</p> <p>[Forma o mitjà en què els els farem arribar]</p> <p>[Resultat de l'arribada del nostre producte]</p> <p>[Agraïment]</p> <p>[Comiat]</p> <p>[Nom, població i data d'enviament]</p>
--

LÈXIC

1. Saps què és una paraula tabú? I un eufemisme?

Els eufemismes són aquelles paraules o expressions suaus, atenuades, que s'usen en comptes d'altres formes considerades tabú. Una paraula tabú és un mot que evitem dir perquè és malsonant, inadequat o connotat de manera negativa.

Relaciona amb fletxes les paraules tabú amb els eufemismes pertinents.

presó → centre penitenciari; vell → gent de la tercera edat; morir → anar-se'n al clot, apagar-se-li la candela, anar-se'n a fer malves; cagar → fer de ventre, fer de cos; parir → donar a llum; tenir la menstruació → tenir la mala setmana; cec: invident; pixar → anar fer un riu, anar a canviar-li l'aigua a les olives; subnormal → disminuït psíquic; estar embarassada → estar en estat de bona esperança

2. Fes dues frases curtes amb dues paraules tabú. Després torna a escriure-les, però substituint la paraula tabú per l'eufemisme que consideres oportú.

Construcció de frases oberta d'acord amb les preferències de l'alumnat.

3. Els tecnicismes són paraules cultes que serveixen també per substituir les paraules tabú.

És poc corrent parlar amb tecnicismes, però com els eufemismes, eviten l'ús de les paraules tabú en contextos on fa lleig usar certes formes vulgars o comunes.

Relaciona cada mot tabú amb el tecnicisme corresponent i després escriu, com en l'activitat anterior, una frase doble: primer, amb la paraula tabú i després amb el cultisme.

morir → traspassar; assassinat → homicidi; pixar → miccionar; cagar → defecar; parir → infantar; estar embarassada → encinta

4. Selecciona la paraula intrusa entre els camps semàntics següents.

Les ONG: balafidores

Països pobres: opulència

Sanitat als països pobres: balança

5. Tria una d'aquestes paraules i fes-ne un dibuix que represente el significat.

Resposta oberta d'acord amb les preferències de l'alumnat.

ORTOGRAFIA

1. Encara que siga una lletra muda, Camil·la sap que moltes paraules comencen per la lletra h. Ajuda-la a col·locar la h només en les paraules que calga i després trasllada-les al requadre.

Paraules començades per H: ham, hàbil, història, herba, home, hora, hospital, humor, humil, hereu

Paraules sense H: elefant, infantil, insegur, útil, alegre, òliba

I ara, busca al diccionari o en Internet el significat de les paraules següents:

Ham: Peça de metall corbada que, penjada del fil d'una canya, serveix per a pescar.

Hereu: Persona que rep l'herència familiar a través del testament. Històricament era el primer fill mascle de la família.

Honest: persona lleial, respectuosa i no partidària de les trames ni del joc brut.

2. En altres ocasions, la lletra h muda apareix enmig de les paraules. A veure si encertes entremig de quines lletres d'aquests mots cal posar la h intercalada.

exhumar, subhasta, cohesió

3. En valencià, la h muda en posició final de paraula es conserva només als cognoms i noms de llocs. Ací tens alguna mostra. Tria'n un parell i digues quin significat tenen amb l'ajuda del diccionari o d'Internet.

Bosch: Bosc, espai natural amb abundància d'arbres.

March: Originari del llatí «Marcus», aquest nom es vincula amb el déu de la guerra.

Ifach: Topònim valencià al·lusió al penyal de Calp.

Lluch: És d'origen llatí i significa lloc sagrat (Iucus) o lloc lluminós (Iucius).

Blanch: Blanc, en referència al color.

4. Per últim, llig de viva veu les frases següents i classifica en la graella les paraules amb h segons si aquesta lletra és muda o sonora.

Paraules amb h muda: filharmònica, hoquei, herba, handbol

Paraules amb h sonora: hàmbster, sahariana, hobby, hippy

GRAMÀTICA

1. Amb el futur expressen fets o episodis que encara no han tingut lloc i que esdevindran d'ací un temps. Escriu en futur les formes verbals i després llig les frases de viva veu.

- tindran; seran
- aconseguirem
- haurà; podran

2. Ivan ha investigat sobre les ajudes dels països rics als països pobres. Ajuda'l a completar les frases amb les adverbis de temps següents.

- Després d'anys d'insolidaritat, els països rics van decidir ajudar una mica els països més pobres amb ajudes econòmiques. Els habitants dels països pobres, que necessiten sempre ajudes de tot tipus, esperen que enguany tornen a col·laborar amb ells.
- De tant en tant els envien diners per construir alguna que altra escola, però en moltes ciutats és a voltes insuficient.
- Mentrestant, molts polítics dels països rics pensen que ara es col·labora molt més que abans; presumeixen de solidaris i alhora aproven l'enviament d'ajudes insuficients impel·lits per la cobdícia.
- Esperem que les generacions del demà siguin més solidàries que les actuals i que ajuden aquelles persones més necessitades quan aquestes ho demanen.

3. A Aitana li agradaria que entre tots aconseguíem un món més just i sense pobresa.

Ajuda-la a crear una frase sobre la lluita contra les desigualtats socials amb un adverb de dubte, una altra amb un adverb d'afirmació i una última amb un adverb de negació.

Resposta oberta d'acord amb les preferències de l'alumnat.

4. Crea una frase a l'estil de l'exemple amb els complements circumstancials següents de predicat verbal.

Construcció d'oracions obertes d'acord amb els interessos de l'alumnat.

EXPRESSIÓ

1. Per parelles, busques informació per Internet sobre alguna d'aquestes ONG. Expliqueu de viva veu la funció de la ONG seleccionada a partir de les preguntes següents.

Resposta oberta d'acord amb la tria de l'alumnat.

2. Imagineu que podeu crear la vostra pròpia ONG.

Prepareu una carta per repartir-la entre els veïns en què expliqueu: quina és la finalitat de la vostra tasca humanitària, qui seran els destinataris, quines necessitats tindran, què els enviarem (diners, joguets, medicaments...), etc.

Resposta oberta d'acord amb els interessos de l'alumnat.